

Het Kockengense gedeelte uit de geschiedenis van het geslacht Borra

Herman H. Borra
Leliestraat 46, 7151 GJ Eibergen

Naar aanleiding van de in dit tijdschrift verschenen artikelen¹ over het leven van Jan Barte Fokkert (1721 - 1792), gehuwd met Johanna Pieters Borra, en hun Spengense boerenbedrijf,² leek het me interessant om als aanvulling daarop wat uitgebreider in te gaan op de geschiedenis van het geslacht Borra. Ik zal mij beperken tot de leden van de familie die tussen 1609 en 1819 in Kockengen hebben gewoond.

Enige achtergrondgegevens

Teneinde mijn stukje familiegeschiedenis enigszins in zijn tijd te kunnen plaatsen, geef ik eerst wat algemene informatie.

De oudste gegevens van de familie vallen samen met de tweede helft van de roerige Tachtigjarige Oorlog, die duurde van 1568 tot 1648.

1609 - 1621: Twaalfjarig Bestand.

1636: Pestepidemie in West-Utrecht. In sommige plaatsen stierf meer dan de helft van de bevolking aan deze in die tijd zeer gevreesde ziekte.

1658: Aanleg van een sluis in plaats van een dam bij de Joostendam. De westelijk van Kockengen stromende Bijleveld en de Heycop aan de oostzijde kregen hierdoor een open verbinding. Met de bouw van dit sluisje kwam er een einde aan de problemen betreffende de waterbeheersing tussen de Bijleveld en de Heycop.

Rond 1660: Grote welvaart in Kockengen.

1672 - 1673: Kockengen geplunderd door de Franse troepen; einde van de welvaart.

1681: De gerechten van het oude kerspel Kockengen verzochten vermindering van hun quota in het logisgeld, gesteld op 1210 gulden per jaar; men kon niet meer dan 570 gulden opbrengen. De reden was het "bederff ende versterff der opgezetenen" in de oorlog van het Rampjaar 1672 - 1673.

Pas omstreeks 1715 herstelde Kockengen zich van de periode van armoede die volgde op het Rampjaar.

Rond 1748 telde het gerecht Kockengen met Spengen in totaal 77 huizen en het gerecht Kockengen-Lokhorst acht huizen. Deze beide gerechten werden bediend door één schout, die tevens secretaris en griffier van het Leenhof van Kockengen was. Sinds 1729 was Heer Anthony Frans Godin met deze gerechten beleend.³

1759: De Geheym-schrijver van Staat en Kerke der Vereenigde Nederlanden schreef aldus over Kockengen:⁴

"Dit schoon en aanzienlijk dorp is gelegen 5/4 uur gaans van dat van Wilnis, 1 uur van Harmelen, 3/4 uur van de Haar en 5/4 uur van Vleuten. Het is zeer lustig en vermakelijk in zichzelf, en niet min het omgelegen land, wegens de gezonde ruime lucht, en de verscheidenheid van vruchten, daar mede de ingezetenen van dit dorp en heerlijkheid gezegent.

De veehouderij, het maken van kaas, de hennep bouw, de griendlanden en het buygen van hoepels zijn alhier de neering en de handteering, en doen de inwoonders een goed bestaan hebben. Daarbenevens moet ook de brouwerij, genaamds de Drie Akers, vanwege het smakelijk en gezont bier, dat daarin gebrouwen en allomme verzonden wordt, niet vergeten zijn: met nog twee honingzoete mee-brouwerijen, die alhier gevonden worden, en aan vele plaatsen deese drank zeer begeert is.

Het getal der huysen onder het carspel en gerecht van Cockengen, behorende, teld men omtrent honderd, en die der buytenbuurten, zooverre die mede onder het carspel gelegen

zijn en te Cockengen de doode moeten begraven, op omtrent veertig. aldus te samen 140, welke alweder volgen onse rekening vijf personen voor één huysgezin genomen, een getal van 700 inwoonders kunnen uitmaken.

Cockengen en Montfoort-gerechten, groot 200 mergen; Spengen groot 400 mergen; beyde leenroerig aan den gestichte van Utrecht en Cockengen-gerecht van Lokhorst, groot 2 maal 5 hoeven lands, waarvan de eene leenroerig is aan den gestichte van Utrecht en de andere aan de Proosdy van Oudmunster; van alle deze is Ambachtsheer den heere Anthonie Francois Godin, kanonink ten Dom te Utrecht."

1795: Bataafse Omwenteling; Franse troepen in ons land.

1798: Samenvoeging van de oude ambachtsheerlijkheid Kockengen en Spengen met Kockengen-Lokhorst tot één gemeente.

§ 1: Maerten Jansz

Stamvader van alle mij bekende Borra's is Maerten Jansz, die getrouwd was met Heynrickgen Tijmansd.

Een akte van 01.11.1609 is de oudst bekende bron over de familie. Daarbij verkocht Cornelis Egberts aan Maerten en Heynrickgen het vrije eigendom van een huis aan de Heycop, staande op grond die eigendom was van Johan van Rosant.

De precieze ligging van dat perceel werd omschreven als: ten zuiden Johan van Rosant, ten noorden Marten Dircks, ten oosten de "Heycoper opstal" (= het kanaal de Heycop) en ten westen Mr. Heyndriks.⁵ Het Twaalfjarig Bestand, ingegaan in 1609, dat rust bracht in het ruim 40 jaar door oorlog geteisterde land, zal mogelijk een rol gespeeld hebben in het moment van aankoop. Rond 1615 kwam bovengenoemde Johan van Rosant in financiële moeilijkheden en was hij gedwongen zijn bezittingen te verkopen.

Op 01.11.1623 werd Maerten verlijt (= beleend) met een erf waarop zijn vissershuisje stond.⁵ Uit deze akte blijkt ook zijn beroep: hij was visser. De "aanbetaling", stammend uit de traditie van het zogeheten verheergewaden, bedroeg een goede snoek. Het feit dat dit "heergewaad" - een recht, dat de leenheer van een nieuwe leenman mocht opeisen bij het aanvaarden van het leengoed - in natura moest worden betaald, illustreert dat die traditie al zeer oud was.

Later heeft Maerten Jansz een ander huis gekocht of gebouwd, want op 01.11.1634 verkocht hij aan Johan van Zuijlen een half huis in Kockengen op grond van laatstgenoemde.⁶ Dit huis lag ten westen van de Heycop en werd verder westwaarts begrensd door het erf van Engeltgen Marten Weijnens. Ten noorden ervan woonde toen zijn zoon Jan Maertens in het door hem in 1609 gekochte vissershuisje. Dit huisje droeg hij op 27.06.1635 in eigendom over aan zijn zoon.⁶

Op de oudste lijst van de halfjaarlijkse zettingen en omslagen van de grote quotisatie, het consumptiegeld en andere dorpslasten van het jaar 1638 ontbreekt de naam van Maerten Jansz. Hij moet dus overleden zijn tussen 27.06.1635 en 1638; misschien wel als slachtoffer van de pest in 1636.

Doordat de Fransen bij hun ongewenst bezoek aan Kockengen in 1672 de doop-, trouw- en begraafboeken hebben weggemaakt, ontbreken de persoonsgegevens tot aan dat jaar. Maar met behulp van het Archief Dorpsgerechten en de gegevens over de halfjaarlijkse zettingen kunnen we deze periode redelijk reconstrueren. Kennelijk is uit het huwelijk van Maerten Jansz en Heynrickgen Tijmansdr één zoon geboren: Jan Maertensz (zie § 2).

§ 2: Jan Maertensz

Jan Maertensz zal rond 1605 - 1610 geboren zijn. Omstreeks 1635 trouwde hij met Aaltje NN (de aanduiding NN in genealogische artikelen geeft aan dat een persoonsgegeven onbekend is; in dit geval het patroniem, dat is de verwijzing naar de vadersnaam). Jan Maertensz overleed circa 1668 - 1669.

In die tijd werd de oudste zoon vernoemd naar zijn grootvader van vaderskant en de tweede zoon naar die van moederskant; bij de dochters was het gebruikelijk dat de oudste

dochter vernoemd werd naar haar grootmoeder van moederskant en de tweede dochter naar die van vaderskant. De eerste vrouw van Jan Maertensz zou dus Aaltje Jacobsdr geweest kunnen zijn.

Uit het huwelijk van Jan en Aaltje zijn drie kinderen bekend, te weten (in willekeurige volgorde):

- (1) Maerten Jansz (zie §3).
- (2) Joosjen Jansdr, geboren ca. 1635 - 1640. Zij trouwde te Kockengen op 11.05.1659 met Cornelis Coen Kerckhoven, weduwnaar van Magdaleentje Pieters van Woldenburgh. Dit gezin vestigde zich in Woerden, waar zij een herberg dreven.
- (3) Jacob Jansz, geboren ca. 1635 - 1640, begraven te Utrecht op 04.02.1718.

Deze Jacob vertrok naar de stad Utrecht, waar hij op 05.02.1661 trouwde met Gerrichtje Peters van Jaersfeld. Hij was schipper van Utrecht op Leiden en tevens viskoper. Als viskoper moest hij zich aansluiten bij het Utrechtse viskopersgilde, waarvan hij van 1686 tot 1701 deken was.

Alle Borra's die nu in Nederland wonen stammen van dit echtpaar af.

Hij was het die bij de doop van zijn derde kind op 13.08.1666 in de Buurkerk te Utrecht voor het eerst de familienaam Borra gebruikte. De naam werd in de loop der tijd op diverse manieren geschreven: Borre, Borrai, Borray. Ondanks jaren onderzoek heb ik nog geen verklaring over de herkomst van de naam gevonden.

In 1634 bewoonde Jan Maertensz het vissershuisje dat eigendom was van zijn vader; dat werd op 27.06.1635 aan Jan overgedragen. In de verkoopakte en ook in andere akten werd hij Jan Maertensz Visser genoemd. In die tijd waren er in Kockengen twee personen met de naam Jan Maertensz; de ene liet zich Jan Maertensz Boelen noemen en de ander, naar zijn beroep, Visser. De achternaam van mijn familie had dus ook Visser kunnen zijn. Doordat Jans gezin groter werd, zal het vissershuisje te klein geworden zijn. Op 15.08.1637 kocht hij van Herman Jacobsz van Heusden, wonende te Teckop, in diens hoedanigheid van mombler (= voogd) van Claes Amelisz, een huis in de Nieuwstraat, staande op een erf dat een erfpacht was van De Haar, strekkende voor van de Nieuwstraat tot achter aan het kerkhof toe. De bezitters van het aangrenzende land waren de erfgenamen van Grietge NN oostwaarts en de kinderen van Mr. Jan van Blommesteijn westwaarts.⁶

Op een primitieve kaart uit 1617 (Afbeelding 1) is te zien dat er ten zuiden van de huidige Nieuwstraat nog geen huizen stonden. Ook bruggen over de Bijleveld en de Heycop ontbraken.

Jan Maertensz was, evenals zijn vader, visser. Bovendien was hij schipper van Kockengen op Amsterdam.

Op 15.07.1642 verkocht hij zijn huis aan de Nieuwstraat aan zijn collega-schipper Jan Maertensz Boelen en diens vrouw Claesgen Isbrants.⁶

Op 07.02.1649 leenden Jan Maertensz Visser en zijn tweede vrouw, Christina Jans, 1000 Carolusgulden van Geertruijt van Lennep, weduwe van Jhr. Johan van Zuijlen, met als onderpand hun huis plus één morgen land.⁶ Met dit geleende geld kochten zij een dag later het huis en twee morgen land van de erven van Peter Gerritsen. Deze grond was gelegen in Spengen, nabij de Joostendam tussen de Heycop en de Bijleveld, met als aangrenzende landeigenaren Willem Dirksz zuidwaarts en Geertruit van Lennep noordwaarts.⁶ Dit perceel bestond uit een vrij lange strook tussen de Heycop en de Bijleveld. De huidige provinciale weg doorsnijdt bovenstaand perceel daar waar deze weg de Heycop en de Bijleveld kruist.

Op 05.02.1663 droeg Jan Maertensz Visser het erf en het daarop staande vissershuis over aan zijn pasgeboren onmondige zoon uit zijn tweede huwelijk, Jan Janssen Visser.⁷

Jan Maertensz Visser werd schepen van Kockengen op 01.05.1667. Na het overlijden van haar man in 1668/1669 leende Stijntgen Jans op 20.11.1669 van Hendrik Hendriksz Moen de som van 300 gulden met als onderpand haar huis en erf, haar toegekomen uit de boedel van haar overleden man.⁷ Dit geld zal zij hebben moeten lenen om het erfdeel van de kinderen uit het eerste huwelijk van haar man te betalen.

Op de open rechtdag gehouden op 11.02.1681 eiste Stijntje Jans van Cornelis Jansz te Spengen twaalf gulden vanwege erfpacht over 2 jaar.⁷ Het gerecht besloot deze vordering aan haar toe te wijzen.

Jan Maertensz (waarschijnlijk Jan Jansz, de zoon uit haar huwelijk) heeft op 19.09.1683 namens de weduwe van Jan Maertensz "de eed gedaan in handen van de Heer van Cockengen en heeft betaald zijn griviën".⁸

Op 07.09.1692 verkocht Stijntgen Jans aan haar schoonzoon Pieter Verweij een morgen geerland nabij de Joostendam.⁷

Kinderen uit het tweede huwelijk van Jan Maertensz waren:

- (1) Aaltje Jans, overleden tussen 1688 en 1692. Zij trouwde in Ter Aa op 26.05.1678 met Jan Hendrikse van Essen, weduwnaar van Jannegje Willemsen. Hij hertrouwde na de dood van Aaltje in de kerk van Breukelen op 27.11.1692 met Neeltje Willems, weduwe van Jan Hendriksz van Proosdij.
- (2) Hendrikje Jans Borra, in ondertrouw gegaan te Kockengen op 28.01.1677 met Pieter Jacobsz Verheul.
- (3) Pietertje Jans Borra, in ondertrouw gegaan te Kockengen op 15.05.1684 met Pieter Verweij, zoon van Aart Verweij en Margriet Gruijter. Hij hertrouwde te Kockengen op 15.12.1728 met Wijntje Koperdraad, laatst weduwe van Jan Sijmonsz Capel. Pieter was in eerste instantie bode van het gerecht van Kockengen en later tot zijn overlijden de plaatselijke notaris. Hij werd begraven op 03.03.1733 te Kockengen.
- (4) Jan Borra (zie § 4).

§ 3: Maerten Jansz Borra

Maerten Borra was, evenals zijn vader Jan Maertensz, schipper van beroep. Hij trouwde met Elisabeth Bastiaans/Sebastiaans en overleed ca. 1675 - 1678. Zijn vrouw werd op 6.11.1691 begraven in de Catharijnekkerk te Utrecht.

Kinderen uit dit huwelijk waren:

- (1) Bastiaan Maertensz Borra, trouwde te Utrecht op 30.10.1689 met Maria van Brenck, afkomstig uit Kesteren. Zij komt een aantal keren in het lidmatenregister van de kerk van Kesteren voor als Margriet van Brenck, dochter van Rutger van Brenck. Uit de tijd na hun trouwen in Utrecht heb ik niets meer gevonden over hun gezin.
- (2) Niesje Borra, trouwde te Utrecht op 25.12.1690 met Claudi van de Brinck, zoon van Cornelis van de Brinck en Maria Glaudy. Zij is overleden of begraven te Utrecht op 20.04.1692.
- (3) Aeltje Maertensdr Borra, trouwde te Harmelen op 15.12.1689 met Jan Maertensz de Bruyn, schipper en koopman, zoon van Maerten Jansz de Bruyn en Duiveken Aerts. Zie voor het wel en wee van hun nakomelingen het boekje *Nederland's Patriciaat*, deel 3 (1912).

Op 05.05.1663 verkocht Maerten Jansz, schipper, aan Jacob Claes Ganse-vanger een huis gelegen binnen het gerecht van Kockengen, naast aan de westzijde het eigendom van Jan Michiliesz en aan de zuidzijde de "Heycoper opstal".⁷

Op dezelfde dag kocht hij van Jacob Cornelisz Vergeer een huis te Kockengen aan de Wagendijk, staande op een perceel leengrond van De Haar, waar ten zuiden Peter van Liesvelt en de weeskinderen van Cornelis Cornelissen en ten noorden de weduwe van Dirck Jans Blom aangrenzend bezit hadden. Als "heergewaad" moesten twee vette vogels betaald worden.⁷

Uit de lijst van leenmannen van De Haar uit 1683 blijkt dat zoon Bastiaan Maertensz Borray na het overlijden van zijn vader Maerten Jansz Borra in het bezit is gekomen van dit leenerf.

Inmiddels was Maerten Jansz ook nog eigenaar geworden van een tweede huis. Op 25.05.1670 verkocht Jan Peters te Maarssen, namens de erfgenamen van Cornelis Jansz de Gruyter en Hendrickgen Augustijne van Eck, aan Maerten Jansz en diens vrouw Elisabeth Sebastiaans een huis en erf, gelegen binnen het gerecht van Kockengen, strekkende vanaf de "Heycoper opstal", ten noorden de weduwe van Jan Maertensz, en ten zuiden de "Edele Heer van het Gerecht". Dit huis stond op grond die de weduwe van Jan Maertensz in erfpacht had.⁷

Op 13.03.1684 leende Lysbeth Bastiaens, weduwe van Maerten Jansz, van Rijckie Klufts, weduwe van Johannes Rusius, gadermeester van Kockengen en Spengen, 200 gulden. Haar zoon was borg.⁹

§ 4: Jan Jansz Borra Sr

Mijn verhaal gaat verder met de halfbroer van Maerten Jansz Borra, Jan Borra, geboren ca. 1662/1663. Deze was visser van beroep en schepen van Kockengen in 1689/1690. Hij trouwde op 27.02.1687 in de kerk van Kockengen met Grietje Pieters Honselaar. Zij was een dochter van Pieter Dircksz Honselaar en Eechje Aerts. Zij werd begraven in Kockengen op 18.05.1742; hij ook aldaar, op 20.07.1744.

Kinderen uit dit huwelijk waren:

- (1) Jan (zie § 5).
- (2) Pieter (zie § 6).
- (3) Aechtje of Eegje, gedoopt te Kockengen op 11.01.1691, begraven aldaar op 04.09.1733. Zij trouwde te Kockengen op 14.11.1724 met Jan Cornelisz Bosch, jongeman van Ter Aa. Hij hertrouwde te Kockengen op 30.01.1734 met Marritje Davids de Jong.
- (4) Maerten, gedoopt te Kockengen op 13.08.1693, overleden tussen 30.08.1724 en 10.01.1734. Op een openbare veiling, gehouden op 23.06.1721, kocht Maerten voor 120 gulden een huis en erf, staande aan de Nieuwstraat te Kockengen aan de noordzijde van de kerk tot aan het kerkhof toe. Het huis stond op erfpachtgrond van de kerk; hiervoor moest hij 2 gulden per jaar betalen.¹⁰ Huurder van dit huis was in 1725 Barend de Wever. Op 30.08.1724 verhuurde Maerten aan Jan Sijmense Capel en Neeltje Sijmons Boel een erf ten noorden van de kerk, strekkende van de Nieuwstraat tot aan het kerkhof toe, ter lengte van 45 voet, ten oosten het verhuurde huis van Maerten en ten westen de Kerkstraat, welke straat tussen erf en huis van de weduwe van Adriaan Frederikse Bosch 10 voet breed moest blijven rechtopgaande naar de kerkdeur. Het huis dat men op dit erf wilde zetten, moest gebouwd worden van steen en pannen.¹¹
- (5) Stijntje, gedoopt op 03.05.1696 te Kockengen.
- (6) Jacobus, gedoopt op 31.07.1701 te Kockengen.

Op 16.02.1693 sloten schout, schepenen en geërfden van de gerechtsheerlijkheid Reijerscop-Kreuning en die van de St. Pietersgerechten een overeenkomst met Jan Jansz Borra, waarbij de laatste gedurende zes jaar de dijken in de polder Bijleveld schouwde.¹²

Op 16.11.1725 verkocht Jan Jansz Borra aan Hendrik Bilstijn een erf in Kockengen, strekkende vanaf de Lange Vliet (een andere naam voor de Heycop) naar het westen tot aan de scheidingssloot en begrensd ten zuiden door land van de koper en ten noorden door land van de verkoper.¹⁰ In 1746 bleek op dit erf het Rechthuis van Kockengen gebouwd ("getimmerd") te zijn.

Op 17.03.1729 prelegateerden Jan Jansz Borra en zijn vrouw aan hun oudste zoon Jan Borra de helft van de visschuit met toebehoren. De andere helft was al diens eigendom.¹⁰

Op 10.01.1734 testeerden Jan Jansz Borra en zijn vrouw definitief voor notaris H. Bilstijn. Hun oudste zoon Jan zou de visschuiten met toebehoren krijgen. De kinderen van hun overleden dochter Aagje, die getrouwd was geweest met Jan Bosch, te weten Cornelis en Jan Bosch, kregen het huis aan de Nieuwstraat.¹³ Dit huis was hun door hun inmiddels overleden zoon Maerten nagelaten.

De nalatenschap van Jan Jansz Borra werd op 14.05.1753 afgehandeld.¹⁴

§ 5: Jan Jansz Borra Jr

De oudste zoon van Jan Jansz Borra Sr was eveneens een Jan Borra. Hij werd gedoopt te Kockengen op 18.03.1688 en was visser en bode van het gerecht Kockengen. Hij trouwde op 14.04.1715 te Elburg met Marchtje Hendriks Maandag. Hij werd begraven te Kockengen op 01.10.1760; zij aldaar op 08.05.1761.

De volgende kinderen uit dit huwelijk zijn in Kockengen gedoopt:

- (1) Stijntje, gedoopt op 11.03.1716, trouwde op 13.02.1746 te Kockengen met Jan van der Horst uit 's-Graveland, wonende te Thamen.
- (2) Neeltje, gedoopt op 15.08.1717.
- (3) Jan, gedoopt op 19.08.1720, begraven te Kockengen op 19.06.1788, van beroep visser. Trouwde te Kockengen op 30.04.1758 met Lydia van Oosten, gedoopt te Woubrugge op 10.06.1725, begraven te Lisse op 22.12.1796, dochter van Pieter Jacobsz van Oosten en Jaapje Cornelisdr van Tol. Op 14.05.1761 erfde Jan Borra het leen van zijn vader Jan Jansz. Op dat moment woonden ten westen Neeltje en Johanna Plomp, ten noorden Gerrit Dompelaar en ten zuiden de weduwe van Hendrik Bilstijn.¹⁵ Op 30.04.1772 leende Jan Borra van Johannes Bilstijn 250 gulden, met als onderpand zijn huis en erf. Deze lening is afgelost op 06.03.1777.¹⁶ Op 30.06.1779 verkochten Jan Borra en zijn vrouw een bleekveld aan hun buurman Johan Diderik Teekman.¹⁷ Met de onderhandse verkoop op 03.07.1780 aan Martinus de Bruin kwam er na ca. 170 jaar een eind aan het familiebezit van dit huis en erf.¹⁷
- (4) Neeltje, gedoopt op 26.04.1721, begraven te Kockengen op 20.11.1747. Trouwde met Cornelis Maurits van Veen, gedoopt te Mijdrecht op 12.04.1714, zoon van Maurits Cornelissen van Veen en Claassie Isax Blom. Cornelis was bakker van beroep.
- (5) Grietje, gedoopt op 26.04.1722, trouwde te Kockengen op 07.07.1743 met Reyer Jacobsz Verweij uit Westveen.
- (6) Pietertje, gedoopt op 08.06.1727, trouwde te Kockengen op 25.10.1750 met Jan Groen uit Diemerbrug.

Op 03.11.1744 erfde Jan Borra Jr als oudste zoon het leengoed van zijn vader, die op 20.07.1744 in Kockengen is begraven.¹⁵ Na zijn overlijden ging dit leengoed weer over op zijn zoon Jan, zoals hierboven al vermeld.

Jan Borra Jr en zijn vrouw Marchtje testeerden op 19.12.1757 voor notaris H. Bilstijn. Zoon Jan werd hun belangrijkste erfgenaam en kreeg de vischuit en toebehoren als beloning voor zijn hulp bij de visserij en de huishouding. De rest werd gelijkelijk verdeeld tussen de kinderen.¹³

Op 08.07.1761 vond, namens Jan Borra, Jan Groen, gehuwd met Petronella Borra, en de eerder vermelde Jan Borra en Jan Fokkert als voogden over de minderjarige kinderen van Grietje Borra gehuwd geweest met Reijer Verweij, de openbare verkoping plaats van de nagelaten goederen van het echtpaar J. Borra en M. Maandag. De opbrengst was 292 gulden.¹⁸

§ 6: Pieter Jansz Borra

De schoonvader van de in de inleiding genoemde Jan Barte Fokkert was Pieter Borra, een broer van de zojuist besproken Jan Jansz Borra Jr. Pieter werd gedoopt te Kockengen op 16.06.1689 en trouwde aldaar op 28.12.1714 met Willemitje Breemen (waarschijnlijk geboren te De Meern als dochter van Bart Willems en Adriaantie NN). Zij overleed op 31.07.1768 te Kockengen; hij op 28.06.1770.

De volgende kinderen uit dit huwelijk zijn te Kockengen gedoopt:

- (1) Christijntje, gedoopt 08.09.1715.
- (2) Adriaantje of Annejantje, gedoopt op 26.11.1716, begraven te Kockengen op 20.03.1793. Trouwde op 08.09.1737 te Oudewater met Pieter Gerritsz Bendervoet, gedoopt te Lopik op 21.02.1717, zoon van Gerrit Bendervoet en Willemitje Ravesteijn. Zij hertrouwde na het overlijden van haar man met Ernst de Hoge.
- (3) Anna (Johanna), gedoopt op 09.10.1718, overleden op 28.10.1781 te Kockengen. Trouwde aldaar op 19.11.1741 met Jan Barten Fokkert, gedoopt te Kockengen op 13.07.1721, begraven te Kockengen op 25.05.1792, zoon van Bart Fokkert en Aaltje Philips de Dubbelde. Dit is het gezin waarover Arie Manten een aantal artikelen in dit tijdschrift heeft gepubliceerd.^{1,2}
- (4) Grietje, gedoopt op 23.02.1721.
- (5) Aagje, gedoopt op 06.09.1722, begraven te Kockengen op 02.09.1775. Trouwde te Kockengen op 28.06.1746 met Jan Cornelisz van Dam, begraven

te Kockengen op 23.06.1753. Hij was bij zijn huwelijk met Aagje weduwnaar van Niesje Tonis Blok. Na het overlijden van Jan van Dam hertrouwde Aagje te Kockengen op 14.08.1757 met de kleermaker Jan Willems Bosch, weduwnaar van Wijntje Plomp. Aagjes tweede echtgenoot werd begraven te Kockengen op 04.02.1779.

(6) Jan (zie § 7).

(7) Aalbertus, gedoopt op 22.09.1726.

(8) Bart, gedoopt op 05.12.1731.

Op 13.02.1722 verhuurden Mattheus Bom en zijn vrouw Adelheid de Jong hun boerderij genaamd "De Kleijback" te Kockengen aan Pieter Borra. Bij deze boerderij hoorde 24 morgen land in Spengen. De huur gold voor zes jaar en voor het land moest 18 gulden per morgen per jaar worden betaald.¹⁹

Uit diverse akten uit de periode 1721 - 1730 blijkt dat verscheidene personen hun vee door Pieter Borra lieten verzorgen, waarbij Pieter de melk mocht houden.

Op de rechtdag van 14.05.1726 eiste Pieter Borra van Jan Cornelis Joostendam de som van 12 gulden wegens het bij hem logeren van zijn familie en beesten gedurende zes weken. Jan Cornelis Joostendam werd veroordeeld tot betaling van 10 gulden.

De rechtdagen werden in die periode iedere drie maanden in Kockengen gehouden. Van deze rechtzittingen werd niet bepaald druk gebruik gemaakt: op drie rechtdagen (12.08.1726, 07.11.1726 en 18.02.1727) werd geen enkele zaak behandeld.¹⁰

Op 30.12.1727 verkocht Pieter Borra aan Isaack Jacob Blom en de weduwe van Willem Bom zestien melkbeesten, hooi, boerengereedschap en huisraad ter voldoening van zijn schuld inzake pachtpenningen over de jaren 1725, 1726 en 1727 (zie Afbeelding 2). De opbrengst van deze goederen was 866 gulden; het restant van 110 gulden werd hem door de verpachters kwijtgescholden.

Op 26.08.1729 verklaarde Cornelis Weinsleven, dat hij op de hofstede in gebruik bij Pieter Borra een hooiberg had gehuurd, genaamd de "klijnen berg".¹⁰

Afb. 2. Handtekening van Pieter Borra onder de akte van 30.12.1727 betreffende de verkoop van vee enz. ter voldoening van zijn schuld vanwege pacht over de jaren 1725, 1726 en 1727.¹⁰

§ 7: Jan Borra

Mijn verhaal eindigt met een zwager van Jan Barte Fokkert, namelijk Jan Borra, en zijn gezin. Jan Borra werd gedoopt te Kockengen op 09.07.1724 en trouwde met Aaltje Pieters van der Koll. Hij werd in Kockengen begraven op 02.08.1791; zij te Loenen op 15.12.1805.

De volgende kinderen uit dit huwelijk zijn te Kockengen gedoopt:

(1) Willemijntje, gedoopt op 04.04.1762, overleden te Loosdrecht op 16.10.1838. Trouwde te Kockengen op 29.11.1789 met Gerrit Verburg, gedoopt te Benschop op 05.02.1758, overleden te Loosdrecht op 25.07.1830, zoon van Jan Verburg en Annigje de Kruijf.

(2) Pieter, gedoopt op 13.10.1765.

(3) Maarten, gedoopt op 26.07.1767, overleden te Kockengen op 29.09.1819. *Met het overlijden van deze ongehuwd gebleven Maarten Borra stierf de Kockengense tak van de familie Borra uit.*

(4) Pieter, gedoopt op 18.06.1769.

(5) Maria, gedoopt op 20.02.1771, trouwde met Lambertus te Hofstede, ge-

boren ca. 1760, van beroep timmerman en molenmaker, overleden te Kamerik op 16.09.1825. Lambertus was bij zijn huwelijk met Maria weduwnaar van Aaltje Blonk. Op 18.03.1826 verkochten Maria Borra, weduwe van Lambertus te Hofstede, en de drie nagelaten kinderen uit diens eerste huwelijk met Aaltje Blonk, te weten Aaltje, Hendrik en Aalbert, het huis en de timmermanswinkel te Kamerik voor 300 gulden.²⁰

Noten

- 1 A.A. Manten, 1994. Jan Barte Fokkert (1721 - 1792) uit Spengen schreef zijn eigen levensverhaal. Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 9, nr. 1, blz. 44 - 50. Idem: 1995. Een boerengezin in Spengen in de 18de eeuw. Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 10, nr. 1, blz. 45 - 57.
- 2 A.A. Manten, 1994. Jan Barte Fokkert: boer in Spengen in de 18de eeuw. Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 9, nr. 3, blz. 133 - 142.
- 3 Jhr. Johan Daniel d'Ablaing, 1772. Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden. Twaalfde deel. Uitgave Weduwe Isaak Tirion, Amsterdam. Herdrukt door de uitgeverij Europese Bibliotheek, Zaltbommel, in 1965 onder de titel Nederland in Vroeger Tijd, Deel X. Utrecht, 231 blz., in het bijzonder blz. 190 - 191.
- 4 Anoniem, 1759. Geheym-schrijver van Staat en Kerke der Vereenigde Nederlanden, Beginnende met die van de Provincie Utrecht . . . Eerste Deel, Te Utrecht by Jacob Cornelis ten Bosch, Te Amsterdam by Willem Eleveldt, Boekverkoopers, 390 blz.
- 5 Archief Dorpsgerechten (Rijksarchief te Utrecht), Kockengen, inv. nr. 1020.
- 6 Archief Dorpsgerechten, Kockengen, inv. nr. 1021.
- 7 Archief Dorpsgerechten, Kockengen, inv. nr. 1022.
- 8 Archief Heerlijkheden en Huizen van Kockengen (Rijksarchief te Utrecht), nr. 29.
- 9 Notariële archieven (Gemeentelijke Archiefdienst Utrecht), nr. U108a1, akte 47, notaris J. Leechburch.
- 10 Archief Dorpsgerechten, Kockengen, inv. nr. 1023.
- 11 Notariële archieven (Rijksarchief te Utrecht), nr. K0002a001, notaris H. Bilstijn.
- 12 Notariële archieven (Gemeentelijke Archiefdienst Utrecht), nr. U108a1, akte 142, notaris J. Leechburch.
- 13 Notariële archieven (Rijksarchief te Utrecht), nr. K0002a004, notaris H. Bilstijn.
- 14 Notariële archieven (Rijksarchief te Utrecht), nr. K0002a007, notaris H. Bilstijn.
- 15 Heerlijkheden en Huizen van Kockengen, nr. 29/44.
- 16 Archief Dorpsgerechten, Kockengen, inv. nr. 1038.
- 17 Heerlijkheden en Huizen van Kockengen, nr. 29/45.
- 18 Archief Dorpsgerechten, Kockengen, inv. nr. 1032.
- 19 Notariële archieven (Rijksarchief te Utrecht), nr. K0003a001, notaris Pieter Verweij.
- 20 Hypotheekregister (Rijksarchief te Utrecht), Register van Eigendomsovergang, nr. 22/44, akte 35.

Nieuw boek over "onze" missionaris Liudger

Nog mooi in het Willibrordjaar 1995, 1300 jaar na het begin van de Angelsaksische zending in ons land, verscheen een nieuw boek over de evangelieprediker Liudger, de eerste verkondiger van het Christelijk geloof van Nederlandse bodem. Liudger groeide op in Attingahem (= Breukelen) en heeft de stichter van onze Pieterskerk, Bonifatius, nog persoonlijk ontmoet.

Het boek geeft een overzicht van leven en werken van Liudger en een uitvoerig overzicht van alle plaatsen in Nederland waar herinneringen te vinden zijn aan de heilige Liudger, Sint-Liudgerus.

Klaes Sierksma, 1995. Liudger Thiadgrimszoon. Leven en voortleven van een Christus-prediker (742 - 809). Uitgeverij Van Wijnen, Franeker, 282 blz. ISBN 905194 144 7.